

MAGYAR GERONTOLÓGIA

16. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2024. 16. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

Élethosszig tartó tanulás: Idősek számára fejlesztett hagyományos és interaktív tananyag összehasonlítása kognitív és affektív megközelítéssel

Bodnár Éva, Kiss Kevin Dominik, Deák Fanni, Polonyi Tünde Éva

Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet, Általános Pszichológiai Tanszék

Kulcsszavak: idősödés, tanulás, e-learning, kognitív változások, érzelmek

Háttér és célkitűzések

Társadalmunk elöregedése már olyan mértéket öltött, hogy az eddig alkalmazott eszközök nem elegendők a felmerülő gazdasági, szociális és társadalmi kihívások kezelésére. A népesség idősödésével nő a neurodegeneratív betegségek, mint az Alzheimer-kór előfordulása. A demencia megelőzésében és késleltetésében kulcsszerepet játszik a kognitív tréning, mely az E-learning és IKT eszközök térnyerésével egyre sokszínűbb és hozzáférhetőbb. Jelen kutatás célja egy interaktív e-learning tananyag hatékonyságának vizsgálata kognitív és emocionális szempontból, hogy így hozzájárulhassunk az élethosszig tartó tanulás széleskörű hozzáférhetőségéhez.

Módszer

A vizsgálatban egy interaktív tananyagot és annak PDF változatát használtuk. Önbeszámolón alapuló tesztek kitöltése mellett általános kognitív állapotfelmérést és digitalizált N-vissza feladatot alkalmaztunk a kognitív és affektív faktorok mérésére. Emellett egy videó alapú retrospektív érzelemértékelési folyamatra is sor került, melynek során a tananyag teljesítésekor

saját arcukról és a képernyőről készült videót szinkronizáltan, egyidejűleg látva kellett bizonyos időközönként az arcukon látott érzelmet beazonosítani.

Eredmények

Az interaktív tananyagok használata idősebb tanulók körében kedvezőbb érzelmi állapotokat idézett elő, különösen a flow élményt, miközben jelentősen csökkentette az unalom előfordulását. Ezzel szemben a hagyományos tananyag esetében a kognitív állapot és a kognitív terhelés mértéke egyértelműen befolyásolta a tanulási teljesítményt és a mentális fáradtságot: a magasabb kognitív terhelés nagyobb mentális fáradtsággal járt. Az interaktív tananyagot használók körében viszont ezek a kognitív tényezők kevésbé voltak meghatározóak, helyettük a digitális kompetencia vált kulcsfontosságúvá. Azok, akik magasabbnak értékelték digitális készségeiket, jobban teljesítettek, és kevésbé érezték magukat fáradtnak, ami arra utal, hogy a digitális kompetencia fontos szerepet játszik a tanulás sikerességében az interaktív tananyag használatakor.

Következtetések

Az általunk kidolgozott tananyag tervezése során alkalmazott irányelvek megfelelnek a szakirodalom ajánlásainak, és kutatási eredményeink igazolják ezen tényezők gyakorlati hatékonyságát. Az interaktív e-learning tananyagok jobban képesek alkalmazkodni az idősebb korosztály igényeihez, mind kognitív, mind affektív szempontból, elősegítve a hatékonyabb és élvezetesebb tanulási folyamatokat, használatuk azonban nehézséget jelenthet digitális kompetenciáik különbsége miatt.